

On_line_kór 2.0
Konferencia a Szombathelyi
Waldorf Iskolában
- részlet Gwendolin Fischer előadásából -

A médiákkal, a számítástechnikai eszközökkel kapcsolatban a két szélsőséges pólus közötti út a fontos: a teljes önátadás, a teljes vezetettség és a teljes elfordulás, negligálás között.

"Extrém" példát említett egy lübecki, 8. osztályos, kistermetű, saját magának sok problémát okozó fiúról, akinek az évesmunka-témája a "hagyományos" és a bio mezőgazdálkodás összehasonlítása volt. A falra vetített ki dolgokat, onnan olvasott fel erősen akadozva. Nagy különbség volt a profi táblázatok és a diák előadásmódja között. Ez volt az oka annak, hogy nehezen lehetett őt követni. Egyik oldalon a tökéletes felkészülés, másik oldalon pedig az előadásmód, amit a kudarc előli menekülés jellemzett.

Aztán kérdés érkezett a közönségtől:

- Voltál egyáltalán tanyán?

- Igen.

- Volt ott valami, ami különleges élményt jelentett számodra?

Erre a számítógépet, mindent elfeledve, örömmel azt válaszolta, hogy látott kikelni egy kiscsibét a tojásból.

Ezzel szerzett valódi élettapasztalatot, ebből tudott valamit tanulni, nem a rengeteg feldolgozott adatból, táblázatból. Azoknak az adatoknak, számoknak valóban van kifejező ereje, de nem egy nyolcadikos számára.

A tanulás területén az ÉN és a környezet kölcsönösen hatnak egymásra.

Mi az én számítógépem, okostelefonom, tabletem?

Szenzációs multifunkcionális készülék:

- először is írógép, pótolja a titkárnőt: jelzi, javítja a félreütéseket, gépelési hibákat, az értelmetlen részeket zöld hullámvonallal jelöli;
- posta is;
- könyvtár is: wikipédia, google stb.;
- térképtár, navigál is;
- fényképezőgép, fényképalbum is;
- mesés adattároló;
- "lemezjátszó" - megtakarítja számomra a koncertjegyek árát;
- mozi is;
- telefon is;
- ébresztőóra is;
- játszótárs.

A legintimebb kapcsolatainkat is kiszolgálja.

Az okostelefon, a számítógép személyes kapcsolatot jelent sok ember számára. Személyre van szabva, hatalmas kínálat koncentrálódik benne.

Nehéz észrevenni, hogy ehhez hihetetlen szegénység társul, mivel ezek az eszközök nem hordoznak valóságos érzékszervi benyomásokat.

A gépről egy gyönyörű koncert felvétele szól – ez csak egy virtuális adathalmaz. Sok egyéb, kísérő érzékszervi benyomás elmarad, ami egy valódi koncerten jelen van: illat, tapintás.

Ezzel a szegénységgel, csökkentéssel, redukcióval kapcsolatban észre sem vesszük, hogy mennyi mindent veszítünk. Észre sem vesszük, hogy nincs valóságos kapcsolódásunk másokhoz; persze konfliktus sincs.

Utazás közben a GPS kedvesen megjeleníti a megoldást, nem korholja le a vezetőt, mint a gyermeke:

"- De, Anya!"

Nincs valóságos emberi folyamat.

Ugyan okos kérdéseket teszünk fel a wikipédiának, de nincs, aki válaszoljon. Valóságos kérdéseket nem tudunk feltenni neki, mivel válaszában "csak" információkat közöl.

Mindenfajta elektromos kütyü világpótló eszköz. Látszik a függő embereken.

Széles a kínálati skála.

Számítógép és okostelefon nélkül mennyi sok emberrel kellene kapcsolatba lépni, hányfelé kellene utazni! Olyan, mintha valami az én személyemet helyettesítené, képviselné.

Képviselőként van jelen a folyamatokban, melyekben benne vagyok.

A számítógép összesűríti a világot. A számítógép azzal fenyegeti az embert, hogy beirányítja az ÉN-t a cselevési folyamataiba, felszippanntja azt.

Mi az ÉN?

Irányadó elem; ő az, aki dönt, a felelősségközpont az emberekben:

- Az ÉN az, aki a stílust, az individualitás színét belehelyezi abba, amit teszünk, gondolunk.

- Az ÉN alkotó – egészen láthatatlan folyamatokban is, ahogy kiválaszt, adagol valamit; sokat vagy keveset.

- Az ÉN az a lény, az az instancia, ami át tudja törni a szabályokat, a kényszerítő elemeket.

- Más dimenziókat tud behívni az erkölcs, a morál szintjén, képes a megbocsátásra.

- Kényszerűségből fakadó helyzetben képes egy másik dimenziót behozni.

- Nemcsak irányt mutat, képes más, új irányt is behozni inspirációs forrásból.

Az alkotó ÉN nem kapcsolódik ki akkor, amikor beindítom a gépet. A word-be szöveget írunk, megformáljuk, vagy e-mailt írok. Közben az ÉN nincs kikapcsolva, a mondanivaló belőlem van megformálva. A billentyűzeten ugyanazt a leütő mozdulatot végzem számtalanszor. Más, mint mikor a saját kezemmel írok.

A wikipédián én adom meg a keresendő fogalmat. Más, mintha fáradtságos módon én kezdek utánajárni a nyomtatott irodalomban.

E-mail-írás közben elfelejtem saját magam, sok lényrészem nem tevékeny. A számítástechnikai eszközök, kütyük hihetetlen széles választási lehetőséget nyújtanak minden területen. Előre programozott sokaság. Nem eredményez saját alkotó folyamatot, amikor semmihez sem tudok viszonyulni.

A számítógépes játékok illuzórikusak. Aki a leghamarabb alkalmazkodik hozzájuk, az nyer.

A lehetőségek közötti választás nem egyenlő a kreativitással.

Még nem esett szó a sugárzási és tartalmi problémákról. A viccestől a félelmeket keltő tartalmakig.

Bizonyos játékokban egy gombnyomással egész népeket ölhetek meg, irthatok ki. Újra és újra, lehet játszani, nincsen semmi következménye.

Hihetetlen tartalmak, témák, de nincs konzekvencia.

Ez Én-ellenes; nem ilyen az élet.

Az ÉN akkor tudja megragadni, megélni saját magát, ha megismeri tettének, tetteinek a következményét. Abból tanul.

Életidegenség – jelen van egy folyamat, mindig be akar kúszni, hogy csökkentse az ÉN tevékenységét. Ezen eszközök használata során beáldozunk valamit az ÉN tevékenységéből, kreativitásából.

Összesűrítik a világot. De ez a világ ne egy világpótlék, ne egy ÉN-pótlék legyen!

Megpróbál tőlem bizonyos tevékenységeket átvenni, melyek ÉN-tevékenységek.

A számítógépes világ soha nem látott kihívást jelent az ÉN számára.

Képesnek kell lennünk átlátni, nem rögtön elutasítani és nem is a csapdájába esni a számítógép működésének.

A perfekt módon kifejlesztett technika mindegyé teszi, hogy ki ír meg egy levelet – a gépen azonosak a betűtípusok. De mi az, amit én tudok? Amire én tudok hatni?

Az ÉN csak a tevékenység által fejlődik.

A sportban csak az a jó, aki naponta gyakorol. Az izom csak akkor erősödik. Az ÉN csak akkor lesz erős, ha mindennap aktiváljuk. Ha egy cél fontosabb, mint bármi ellenállás. Emiatt lesz egy karakter erős.

Itt Rudolf Steinert idézte:

"Az ÉN attól kapja lény-jellegét és lehetőségét, amihez kapcsolódik, amivel összeköti magát."

Ahogy összekapcsolódom, saját magamat viszem bele a világba. Minden tanulási folyamatban az ÉN először összeköti magát azzal, ami kint van, ami aztán később bensőjévé válik.

A lényeg: örömmel és elhatározással kell megragadni az egyedi, saját ÉN-t. Fel kell ébredni a saját ÉN-re.

A nehezen emészthető vitákban magamat mint saját, önálló individuális ÉN-lényt kell próbára tennem.

Az előadást lejegyezte: Kolinger Margit

